

BROCHURE
SAMEN VERDER

GEWOON GOED GEREgeld

Samen verder: en nu?

Samen verder gaan is een bewuste keuze. Of u nu gaat samenwonen, trouwen of kiest voor een geregistreerd partnerschap: u verbindt uw leven aan dat van een ander. Dat is niet alleen een persoonlijke stap, maar ook een stap met juridische en financiële gevolgen.

De wet regelt bij sommige vormen van samenleven automatisch een aantal zaken. Denk aan eigendom van bezittingen, aansprakelijkheid voor schulden of het gezag over kinderen. Tegelijkertijd zijn er onderwerpen die de wet niet regelt, of alleen globaal vastlegt. In die gevallen bepaalt u zelf of en hoe u afspraken wilt maken.

Wat verstandig is, verschilt per situatie. Heeft u bijvoorbeeld al bezittingen, een eigen woning of een onderneming? Of wilt u afspraken maken voor de toekomst, voor het geval uw situatie verandert? Door hier vooraf bij stil te staan, voorkomt u onduidelijkheid en houdt u regie.

In deze brochure zetten wij de mogelijkheden voor u op een rij. U leest welke keuzes u heeft, wat de wet voor u regelt en wanneer het zinvol is om afspraken vast te leggen in een notariële akte. Zo kunt u weloverwogen beslissingen nemen, passend bij uw leven nu en later.

“

Elke relatie is anders. Juridische afspraken zorgen ervoor dat dat verschil ook wordt vastgelegd.

Heleen Vos - Kandidaat-notaris

”

Samenwonen: wat is geregeld en wat niet?

Woont u samen zonder te trouwen of een geregistreerd partnerschap aan te gaan, dan is uw relatie juridisch niet vastgelegd. De wet kent voor samenwoners geen automatische rechten en plichten. Dat betekent dat er zonder aanvullende afspraken weinig is geregeld tussen u en uw partner.

In de praktijk kan dat vragen oproepen. Wat gebeurt er bijvoorbeeld met spullen die u samen koopt? Of met spaargeld dat u gezamenlijk opbouwt? En hoe zit het wanneer één van u meer bijdraagt dan de ander? Zonder afspraken blijft wat van u is van u, maar is niet altijd duidelijk hoe gezamenlijke investeringen moeten worden gezien.

Ook bij ingrijpende gebeurtenissen kan onduidelijkheid ontstaan. Bij een relatiebreuk, maar ook bij overlijden, heeft uw partner zonder testament geen wettelijke positie. Daarnaast heeft samenwonen gevolgen voor belastingzaken en pensioen. Zonder samenlevingsovereenkomst bent u niet automatisch fiscale partners en kan een pensioenfonds een aanspraak op partnerpensioen weigeren.

Met een samenlevingsovereenkomst kunt u hierover zelf duidelijke afspraken maken. U legt vast welke bezittingen gezamenlijk zijn en welke privé blijven, hoe u kosten verdeelt en hoe u omgaat met gezamenlijke rekeningen. Ook kunt u afspraken maken voor het geval uw situatie verandert.

Door dit vast te leggen, creëert u overzicht en duidelijkheid afgestemd op uw manier van samenleven.

Samenwonen geeft vrijheid, maar geen automatische juridische bescherming.

De samenlevingsovereenkomst

Een samenlevingsovereenkomst is niet verplicht. U kunt ook zelf afspraken opschrijven. Toch kiezen veel mensen ervoor om hun afspraken vast te leggen bij de notaris. Een notariële samenlevingsovereenkomst biedt namelijk meer zekerheid en wordt door andere partijen erkend.

Een belangrijk voordeel is dat een notariële samenlevingsovereenkomst voldoet aan de eisen van de Belastingdienst voor fiscaal partnerschap. Dat kan gevolgen hebben voor de inkomstenbelasting en erfbelasting. Ook pensioenfondsen accepteren bij een aanvraag voor partnerpensioen in de praktijk alleen een notariële samenlevingsovereenkomst als bewijs van uw relatie.

Samen met uw partner bespreekt u bij de notaris welke afspraken u wilt vastleggen. Dat gaat bijvoorbeeld over gezamenlijke en privébezittingen, kostenverdeling en het gebruik van gezamenlijke rekeningen. Na het gesprek ontvangt u een concept, dat u rustig kunt nalezen. Aanpassen is altijd mogelijk.

Als de overeenkomst definitief is, ondertekent u deze bij de notaris. U ontvangt allebei een afschrift en de notaris bewaart de akte zorgvuldig. Mocht uw situatie veranderen, dan kan de samenlevingsovereenkomst later worden aangepast.

**Belangrijk
om te
weten!**

Met een samenlevingsovereenkomst maakt u elkaar geen erfgenaam. Wilt u dat uw partner erft bij overlijden, dan is een testament nodig.

Trouwen of een geregistreerd partnerschap

Kiest u ervoor om te trouwen of een geregistreerd partnerschap aan te gaan, dan wordt uw relatie juridisch vastgelegd. In tegenstelling tot samenwonen regelt de wet in dat geval automatisch een aantal zaken voor u. Dat geeft duidelijkheid, bijvoorbeeld over eigendom, aansprakelijkheid en de positie van uw partner.

Sinds 2018 geldt bij trouwen en geregistreerd partnerschap standaard de beperkte gemeenschap van goederen. Dat betekent dat:

- bezittingen en schulden van vóór de relatie privé blijven;
- alles wat u tijdens het huwelijk of partnerschap samen opbouwt, van u samen is;
- schenkingen en erfenissen in principe privé blijven, tenzij anders bepaald.

Trouwen en een geregistreerd partnerschap lijken sterk op elkaar, maar zijn niet volledig hetzelfde. Zo wordt een geregistreerd partnerschap niet in alle landen erkend en verschilt de manier waarop de relatie kan worden beëindigd.

Of deze relatievorm bij u past, hangt af van uw persoonlijke situatie en toekomstplannen. Heeft u bijvoorbeeld al bezittingen, een woning of een onderneming? Of verwacht u veranderingen, zoals gezinsuitbreiding of een verhuizing?

In de volgende pagina's leest u hoe u binnen een huwelijk of geregistreerd partnerschap aanvullende afspraken kunt maken en waar het verstandig is om stil te staan bij belangrijke momenten in uw leven.

Huwelijkse en partnerschapsvoorwaarden

Wanneer u trouwt of een geregistreerd partnerschap aangaat, regelt de wet automatisch een aantal zaken. Wilt u daarvan afwijken of aanvullende afspraken maken, dan kunt u dit vastleggen in huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden. Er is inhoudelijk geen verschil tussen deze twee: de voorwaarden sluiten aan bij de gekozen relatievorm.

Voorwaarden kunnen bijvoorbeeld belangrijk zijn wanneer:

- u al bezittingen heeft vóór de relatie;
- u een eigen onderneming heeft;
- u zakelijk en privé gescheiden wilt houden;
- u bewust wilt afwijken van de wettelijke regeling.

In de voorwaarden legt u vast welke bezittingen en schulden gezamenlijk zijn en welke privé blijven. Ook kunt u kiezen voor een andere vermogensregeling, zoals een algehele gemeenschap van goederen. Dat kan in sommige situaties fiscaal of praktisch wenselijk zijn.

Huwelijkse of partnerschapsvoorwaarden worden opgesteld door de notaris. Dat kan vóór het huwelijk of geregistreerd partnerschap, maar ook tijdens de relatie. In beide gevallen bespreekt u samen uw wensen, ontvangt u een concept en tekent u de akte bij de notaris.

Voorwaarden zijn geen vaste afspraken voor altijd. Als uw situatie verandert, kunnen zij worden aangepast of opgeheven. Zo blijven uw afspraken aansluiten bij uw leven.

Kinderen: erkenning, gezag en voogdij

Wanneer u samen een kind krijgt, verandert er veel. Niet alleen in het dagelijks leven, maar ook juridisch. Afhankelijk van uw relatievorm regelt de wet erkenning en gezag automatisch, of juist niet. Het is belangrijk om te weten hoe dat in uw situatie werkt.

Erkenning

Door erkenning wordt iemand juridisch ouder van een kind. Dat brengt rechten en plichten met zich mee. Zo bent u verplicht om bij te dragen aan de verzorging en opvoeding van het kind en is het kind automatisch uw erfgenaam, tenzij u in een testament iets anders vastlegt.

Bij een huwelijk of geregistreerd partnerschap is erkenning meestal niet nodig. Bij samenwonen moet de andere ouder het kind erkennen. Daarvoor is toestemming van de moeder nodig en, vanaf een bepaalde leeftijd, ook van het kind zelf.

Gezag

Gezag betekent dat u bevoegd bent om beslissingen te nemen over de verzorging en opvoeding van uw kind. Denk aan medische keuzes, schoolzaken en officiële handelingen. In de meeste situaties hebben twee ouders samen het gezag. Het gezag kan door maximaal twee personen worden uitgeoefend.

Bij huwelijk en geregistreerd partnerschap hebben beide ouders in principe automatisch gezag. In andere situaties kan het nodig zijn om het gezag apart aan te vragen of vast te leggen.

Voogdij

Als ouders het gezag niet (meer) kunnen uitoefenen, kan een voogd worden aangewezen. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer beide ouders overlijden. Heeft u zelf geen voogd aangewezen, dan bepaalt de rechter wie deze taak op zich neemt. Een voogd is niet automatisch erfgenaam; dat moet afzonderlijk worden geregeld.

Omdat iedere gezinssituatie anders is, is het verstandig om tijdig stil te staan bij erkenning, gezag en voogdij. Zo zorgt u voor duidelijkheid en rust voor uzelf én voor uw kind.

Uit elkaar gaan

Gaat u uit elkaar, dan hangt de manier waarop dit wordt afgehandeld af van uw relatievorm. De gevolgen verschillen bij samenwonen, een huwelijk of een geregistreerd partnerschap. Goede afspraken en duidelijke vastlegging helpen om overzicht te houden in een emotionele periode.

Samenwonen

Heeft u een samenlevingsovereenkomst, dan staan daarin de afspraken over bezittingen, schulden en kostenverdeling. U kunt de overeenkomst samen beëindigen, zonder tussenkomst van de rechter. Bent u samen eigenaar van een woning, dan is een notariële akte nodig om het eigendom aan te passen. Ook moeten afspraken met de bank worden gemaakt over de hypotheek, zodat degene die vertrekt niet aansprakelijk blijft.

Huwelijk

Een huwelijk kan alleen worden beëindigd via de rechter. Daarbij is altijd een advocaat betrokken. De verdeling van bezittingen en schulden hangt af van de vermogensregeling die voor u geldt, bijvoorbeeld de beperkte gemeenschap van goederen of huwelijkse voorwaarden.

Geregistreerd partnerschap

Een geregistreerd partnerschap kan in sommige gevallen zonder rechter worden beëindigd, via een notaris of advocaat. Dat kan alleen als beide partners het volledig met elkaar eens zijn en er geen minderjarige kinderen zijn. In andere situaties is tussenkomst van de rechter nodig.

Kinderen

Als er kinderen zijn, blijft de zorgplicht bestaan. Ouders moeten afspraken maken over de zorg, opvoeding en financiële bijdragen. Voor minderjarige kinderen is een ouderschapsplan verplicht.

“*Uit elkaar gaan vraagt om zorgvuldigheid. Door tijdig advies in te winnen, voorkomt u dat onduidelijkheid of juridische problemen later ontstaan.*”

Daniëlle Katoen - Notaris

Overlijden

Wanneer één van u overlijdt, verandert de juridische situatie voor de achterblijvende partner en eventuele kinderen onmiddellijk. Welke rechten en plichten ontstaan, hangt af van de manier waarop uw relatie is vastgelegd en van de afspraken die u eerder heeft gemaakt.

Geen automatische bescherming

Als uw relatie niet officieel is vastgelegd, heeft uw partner geen wettelijke aanspraak op uw nalatenschap. Uw bezittingen gaan dan naar uw wettelijke erfgenamen, zoals kinderen of andere familieleden. Dat kan ook gevolgen hebben voor een gezamenlijke woning of spaargeld. Wilt u uw partner goed achterlaten, dan is een testament noodzakelijk.

Wettelijke positie van de partner

Is uw relatie vastgelegd via een huwelijk of geregistreerd partnerschap, dan heeft uw partner volgens de wet wel een erfpositie. In veel gevallen kan de langstlevende partner de nalatenschap voortzetten en blijven bezittingen beschikbaar, terwijl kinderen hun erfdeel pas later ontvangen.

Uw wensen vastleggen

Met een testament kunt u uw wensen verder vormgeven. U kunt bepalen wie specifieke bezittingen ontvangt, extra bescherming regelen voor uw partner of juist maatwerkafspraken maken voor uw kinderen.

Rust voor later

Door tijdig stil te staan bij wat er moet gebeuren bij overlijden, voorkomt u onzekerheid en lastige situaties voor uw nabestaanden. Wij helpen u om deze keuzes zorgvuldig en passend vast te leggen.

Een samenlevingsovereenkomst is niet verplicht. U kunt ook zelf afspraken opschrijven. Toch kiezen veel mensen ervoor om hun afspraken vast te leggen bij de notaris. Een notariële samenlevingsovereenkomst biedt namelijk meer zekerheid en wordt door andere partijen erkend.

Woning en vermogen

Een woning is vaak het grootste gezamenlijke bezit. Of u nu samenwoont, getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap heeft: de manier waarop eigendom en financiële bijdragen zijn geregeld, heeft grote gevolgen voor uw positie nu en in de toekomst.

Koopt u samen een woning en bent u beiden eigenaar, dan bent u meestal ook samen aansprakelijk voor de hypotheek. Dat geldt ongeacht wie meer heeft ingebracht. Wanneer één van u een groter bedrag investeert, bijvoorbeeld uit spaargeld of een eerdere woning, is het verstandig om vast te leggen wat daarmee gebeurt bij verkoop of bij het einde van de relatie.

Ook als één van u al eigenaar is van de woning en de ander daarbij intrekt, kunnen afspraken nodig zijn. Denk aan bijdragen aan de maandlasten of aan de vraag of de partner meedeelt in een eventuele waardeinstijging. Wilt u dat de partner mede-eigenaar wordt, dan is daarvoor een notariële akte nodig.

Naast de woning spelen ook andere vermogensbestanddelen een rol, zoals spaargeld, beleggingen of een onderneming. Door afspraken vast te leggen, voorkomt u onduidelijkheid en zorgt u dat uw financiële situatie aansluit bij uw relatie en toekomstplannen.

Bij een gezamenlijke woning is het belangrijk dat afspraken duidelijk zijn vastgelegd.

Wat als u niets bij de notaris vastlegt?

Wanneer u onverwacht komt te overlijden en u niets heeft vastgelegd, kunnen uw dierbaren met onbedoelde en ingrijpende gevolgen te maken krijgen. Met het opstellen van een notariële akte voorkomt u onder andere dat:

1. Er onnodig veel erfbelasting wordt betaald.

De erfbelasting kan oplopen tot 30–40% over het geërfde vermogen, waaronder de woning. Ook uitkeringen uit levens- of overlijdensverzekeringen kunnen belast worden als deze niet juist zijn vastgelegd.

2. De gezamenlijke woning (deels) bij uw schoonfamilie terechtkomt.

Zijn er geen kinderen, dan gaat het erfdeel van uw partner volgens de wet naar ouders, broers of zussen.

3. Ook familieleden met wie u geen goed contact heeft, moeten meewerken.

Bij het ontbreken van kinderen zijn ook (half)broers en (half)zussen betrokken bij de nalatenschap.

4. De achterblijvende partner afhankelijk wordt van de rechter.

Woont u samen en zijn er minderjarige kinderen, dan kunnen zij eigenaar worden van de woning bij overlijden.

5. Bij een scheiding meer moet worden gedeeld dan bedoeld.

Zonder huwelijks- of partnerschapsvoorwaarden kunnen privébezittingen, een onderneming en pensioenopbouw onderdeel worden van de verdeling.

6. Onduidelijkheid ontstaat over het toepasselijke recht.

Bij verblijf in het buitenland kan zonder rechtskeuze onzekerheid ontstaan over welke regels gelden.

“

Goede vastlegging voorkomt onzekerheid op momenten die er toe doen.

”

Linda Pelle - Toegevoegd notaris

WILT U SAMEN BEKIJKEN WELKE AFSPRAKEN VOOR U BELANGRIJK ZIJN?

Maak een afspraak bij onze specialisten.

Daniëlle
Katoen

Linda
Pelle

Heleen
Vos

Jan Campertlaan 10
3201 AX Spijkenisse
0181 63 20 22
info@katoennotaris.nl

katoennotaris.nl